

A MUNKA

Helyünk: Szombaton
Negyedéves: 2 Pengő
Postacsok: 28.744 sz
Aprohirdetés: szavahat.
8 fillér, a legkisebb hirdetés 80 fillér.

V. évfolyam. 44 szám.

Ára 24 fillér

Salgótarján, 1927. október hó 29.

KORHADI FAKERESZTEK.

Irta: Kuster Lajos.

A nap épi pályája megrövidült. Lomha kődök lépik el a hegyek csucsait, a völgyek mélyedéseit, ahogy az életét, rügyfakasztó napsugár ne érhesse, a meleg után vágyakozó természetet. A süvítő őszi szél tépi, szaggatja a fák leveleit, a virágok szirmai, hogy megfossa a természetet legszebb díszétől a virágos réttől, az üde, zöldszínű erdeitől. Az erdők sárgás, lilás, rozsdabarna színt öltenek s lassan hullanak-hullanak a falevelek, mint a természet haldokló, egysző színbulomai.

S az ős hervadásos hangulatában a temető felé veszem utamat. A sírok sorai feskének a halottak hatalmas birodalmában, mint az elmulásnak néma, de sokat mondó jelentő képei. S a temető kapujában lefeszlik minden, ami földi, ami röghöz kötött. Itt nincs rang és pompa, gazdagság és bőség, cím és méltóság, hanem teljes egyenjóság van: a halottak csendes, siri, álomtalan álma, ahol az enyészett örlő foga mindent elporlaszt, amit a földi hiúság, az emberi gyarlóság, a hatalmi gőg termelt s hozott létre földiségünk s anyagiasságunk kielégítésére.

S az emberi kegyelet a hervadásos ős egyik ünnepét, a mindenszentek ünnepét halottainak szenteli. E nap felkeressük a temető csendes útjait, hogy felkeressük szereteteink sírhalmát, akiktől az élet rohanó forgatagában, túleléteidésében talán egész évben meg sem emlékezünk. De e nap a hívők ezrei sietnek a holtak birodalmába, hogy kegyelettel áldozzanak néhány szót azoknak, akik egykor szintén küzdtek, reméltek, szerettek, s akik egykor szinte hívő lélekkel jártak, taposták a földi élet göröngyös, rögös útait.

De e napon, mintha a sírok között is az emberi hiúság, a teteszeni vágyás, csillogó hideg fénye, üres fényelgése ütne tanyát. Az egyik sír a gondozottság, a kidiszított, mesterkelt pompájával van feldíszítve, ahol a kandallóknak lobogó fénye világol, a virágok, koszorúk tömege borul a sírra, míg a másikon szerény mécsvilág pislákol s alig néhány szál virág fedi a szegényes sírdombot. S míg az egyik sírnál a hideg, csillogó pompa szórja szét sokszor rideg, szeretet nélküli sugarait, addig a kevésbé díszített sírhalmalnál a fájdalomnak a bus visszaemlékezések, az édes, a pótolhatatlan utáni vagyódásnak könnyei hullanak a sír rögös hantjain.

S e napon gondolatban a messzi csataterék sírdombjai között bolyongok. Százrezrelé alusszák álmukat a magyar hősök, akik a legdrágább kincsüket: az életüket adták oda a magyar hazáért. Kihulló, kiomló vérük, golyószaggatta, srappellette, gránátrobbantotta testük idegen földben, idegen rögök alatt nyugszik. S föléjük a feledés huzza lassan sötét fátyolát, hogy az idő és a tér végtelenségei át emléküket

elmerüljön a közönyösség bus tengerébe. S míg itthon talán a legszegényebb sírdombra is kerül egy szál virág, egy-egy gyertyácska, vagy mécseske, addig az idegenben pihenő hőseink sírhalmán a sötétség s az elhagyatottság sivár vigasztalansága s reménytelensége virraszt.

S e napon, a halottainkról, szeretteinkről való megemlékezések bus, szívet tépő napján szeretettel emlékezünk meg az idegen hantok alatt nyugvó, pohenő, porladó hőseinkről is. Gyujtsuk meg a Fő-téren levő Hősök szobra előtt a megemlékezések gyertyáját, amely visszahozza emléküket szeretteik körébe. S amikor a temetők sírhantjain a gyertyák és mécsesek ezrei világítanak bele a sírok mélyébe, hogy a feltámadás reménykeltő útját megvilágítsák, áldozunk egy gyertyácskát a vérel megszentelt emléküknél is, bocsássunk egy könyörgő fohászt az Ur zárnályához az ő nyugvásukért is. S ha testük idegen földben, hontalan rögök alatt porlad is, lelkük szeretetben forrjon egygél velünk, a megemlékezések sajtó, régi sebeket felszaggató, feltépő napján, a boldog feltámadás és viszontlátás édes, boldogított, minden testi s lelki szenvedést meggyógyító reménységében.

Törvény kerül

A Corpus Jurisba hamarosan egy nagy dátumról és egy ragyogó névről. A képviselőház közjogi és közigazgatási bizottsága foglalkozott március 15-én, a magyar szabadságharc ünnepének nemzeti ünnepévé való avatásáról és Kossuth Lajos érdemeiről szóló törvényjavaslat tárgyalásával. A szabadság ünnepét régen egyetemes nemzeti ünnepévé avatta a magyar nép érzése. Most törvény készül erről a nagy történelmi napról, hogy a többi magyar törvények sorában március 15-ke is helyet foglaljon a nemzet szabadságküzdelmének örök időkre nevelő és a nemzeti érzést erősítő jelentőségével.

A Trianon utáni állapotoknak kellett bekövetkeznie, hogy március 15-éből nemzeti ünnep lehessen közjogi értelemben is, mert eddig hivatalosan a dinasztia és az Ausztriával való közösségünk olyan szempontok voltak, amelyek a magyar törvényhozás gyakorlati szempontjai között mindig számításba kellett hogy véssenek. A dinasztia néha túlzott érzékenysége mellőztette mindaddig a magyarság nagy történelmi dátumának törvénybeiktatását s cheyelt mint hivatalos ünnep az április 11-ike szerepelt, mint a szentesített törvények emléknapija. Ugron Căbor szájából hangzott el az indítvány, hogy mikor március 15-ke törvénybe iktatódik, ugyanakkor április 11-től kezdve a törvények sorából, mert az tulajdonképpen, ha törvény is, március 15-jogait bitorolja. Az indítvány ellen senki sem szólt, hiszen ebben a kérdésben magyar és magyar között nincs különbség, mert minden magyar lélekben az a tudat és érzés, hogy Bécs parancsa sokszor a nemzeti akarat megmáskodása, vagy eltitkálása volt. Április 11-ike az opportunus álláspont kifejezője volt, míg március 15-ike annak a szakadatlan küzdelemnek a delelőponja, amelyet a magyar történelemben a Rákócziak, Bethlenek és Kossuthok nevel testesítettek meg. Értelme tehát, hogy március 15-jogait teljes mértékben akarja a készülő törvény a magyar törvénytarba az időnké és a nemzet emlékeztetésének megőrköztetni.

A másik törvényjavaslat Kossuth Lajos érdemeiről kerül a magyar tör-

vényhozás aranybetűs márványlapjaira. Minden magyar ember kívánságának adott hangot az az indítvány, amely arra irányul, hogy a magyar törvények közül töröltesse mindazok a vonatkozó részek, amelyek Kossuth Lajos nagyságát és nevének varázsát kisebbiteni, vagy homályba borítani akarják. Kossuth Lajos nevének kultusza a mai időkben a külföld előtt egyike azoknak az óriási jelentőségű öröknek, amelyek a magyar igazság diadalra fogják juttatni. Az egész művelt világ ismeri s felügyel e nagy névre s Kossuth Lajos neve és a hozzá kapcsolódó események emléke

hatalmas szimpáthiát kölcsönöz a barátságos nemzetek közleményében a bekediktátumok által feléngyelt Magyarországnak.

A magyar képviselőház közjogi és közigazgatási bizottsága e két törvényjavaslat tárgyalásával két történelmi tartozásnak tesz eleget, amikor külön választja a szabadságharc emlékének és Kossuth Lajos érdemeinek törvénybe iktatását s azokról külön-külön iktat törvényeket a Corpus Juris lapjaira, hogy a magyar törvény erejének fenéségével hirdesse a nemzet becsülését, küzdelmes multja és nagyjai iránt.

Szcitovszky Béla dr. belügyminiszter és Sztranyavszky Sándor dr. államtitkár látogatása városunkban.

A rendőrkapitányság zárókö és a csendőrpáloka alapkö letétele.

Hatalmas ünnepnapra ebredt Salgótarján szombaton, f. hó 22-én.

A belügyminisztert és államtitkár-képviselőjét fogadta a város nemcsak egyszerű látogatás keretében, hanem két eszidőszert leghatalmasabb épületének megköszönésére is.

Salgótarján az utolsó években annyit köszönhet képviselőjének s ennek utján a kormányának, hogy minden alkalommal meg kell ragadnia a köszönő szó hallatására.

Nem lehet közömbös előttünk, hogy mik a lélektani és egyéb indító okai az illetékeseknek, hogy Salgótarjánról építkezési program középpontjába helyezték, éppen azért az ünnepélyen elhangzott beszédek lehetőséget szőszierint közöljük, hogy abból közönségünk mindezekre tájékozódást szerezzen. Nem tartjuk szükségesnek e beszédekhez kommentárt fűzni, mert beszélnek ezek a beszédek messzehangzón, hirdetik ezek a nógriadi hazagondoló lelkeknek féltő gondoskodását e majdnem halálra ítélt városkáról.

Az ünnepségek sorozatát 22-én reggel a városon végigvonuló bányazenekar zenés ébresztője nyitotta meg.

A belügyminiszter és államtitkára tíz óra után érkeztek városunkba kíséretükkel. A járás határán Veress Zoltán főszolgabíró, a város határán Dr. Förster Kálmán polgármester üdvözölte a vendégeket, akik előbb a bányaszállóba hajtottak, majd 11 órakor virágot szóró iskolásgyermek sorfala között az új rendőrkapitányság elé hajtottak.

A kíséretben láttuk hivatalok vezetőin kívül a következőket: Dr. Chorin Ferenc főrendiházi tag, Vay Kázmér min. tanácsos, Palyi Pál főispán, Dr. Baross József alispán, Dr. Eliássy Sándor ker. rendőrkapitány, vitéz Panajott Sándor csendőrpáloka, csendőrszázados parancsnok, Róth Flóris bányafőtanácsos, Liptay B. Jenő kormányfőtanácsos, Bérczi Sándor bányaisp. tanácsos, Schreiner Jenő főgondnok, Zoltán Frigyes palackgyári igazgató, Dr. Markovics Miklós rendőrtanácsos, Veress Zoltán főszolgabíró, Dr. Holics Endre m. kir. bányahatósági főtanácsos, Schöner Károly csendőrezredes, Szojka Gyula áll. rendőrségi felügyelő, Dr. Szelecsényi Andor miniszteri s. titkár, Pünköshty Jenő államépítészeti hivatal főnöke, Gerlóczy Geodon műépítész, Fischer József csendőrezredes, Aschenbrenner János, csendőrszázados, Zorkóczy Samu a Rimamurány műszaki vezérigazgatója, Hausenblaz Károly alezredes, Dr. Malatinszky Jenő rendőrkapitány, Dömötör Aurél rendőrtanácsos Balassagyarmat, Vajay miniszteri titkár és még sokan.

A kapitánysági épület előtt a csendőrség, a rendőrség dísz százada, a Sasok díszosztálya, levente és cserkészcsapatok láttunk felállni, akiknek sorai előtt álltak az előkelőségek.

A város közönsége nevében Förster Kálmán dr. polgármester a következő beszédben üdvözölte a magas vendégeket:

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur! Méltóságos Államtitkár Ur!

Boldogan és büszkén áll ma itt a város tanácsa, képviselőtestülete és közönsége s szeretettel és ragaszkodással tekint Nagyméltóságodra és Méltóságos Uramra.

A magas kormány és kiváltképen Kegyelmes Uram az államtitkár urral, a mi szerettét képviselőnkkel együtt anyai szociális érteket és megértést tanusit elhanyagolt, gondokkal küzdő, de fejlődésre törekvő városunk iránt, hogy mi meghatva mondunk ezért Nagyméltóságodnak és Méltóságodnak itt a nyilvánosság előtt szívvel fakadó köszönetet.

Mi nem csak külső díszrel, diadal-kapuvál és zászlóval fogadjuk ma a belügyi kormányzat mélyen tisztelt vezetőit, de méltóztatnának a szembe nézni, ebből kiolvashatja Méltóságos Uram Salgótarján város egész közönségének legbensőbb ragaszkodását, hálattal köszönetét azon atyai gondoskodásukért, melyet e két épület építésének elrendelése és sok más kegyes intézkedésük vált ki lelkünkben.

Nem phrázis, hanem mélyen átértett kívánság az mikor Nagyméltóságodra és Méltóságos Uramra, megyénk és országunk büszkeségeire, süsleges szeretettel a jó lsten áldását kérjük.

Isten hozta Nagyméltóságodat, Isten hozta Méltóságos Uramat Salgótarjánba és adjon gondderbes nehéz munkájkokhoz: jó szerencsét!

Dr. Szcitovszky Béla m. kir. belügyminiszter válaszolt a következő szavakban.

Polgármester Ur! Mélyen tisztelt Uram! Nekem mindig ünnep volt az, ha e vármegyembe, Nógriádba jöhetek. A sok terhes gond, ami reám hárámlik nem adja meg nekem azt a lehetőséget, hogy ezt gyakran megtehessem, de annál inkább örülök, ha e vármegye levegőjét élvezhetem. Örülök azon, hogy most az utóbbi időben másodszor vagyok itt. Ma is a fiataliságot láttam az utvonalon felállítani és ez ad nekem bátorítást a jövőre, mert ha nem volna ilyen, fiataliságunk, vagy ha ezen fiataliságban nem látánk azt a hozzánk való feltekintést és alkalmazkodni akarást, akkor talán hiába volna minden igyekeztünk, hogy szétépített hazánkat újra egyesítsük. De ha látjuk, hogy épen ilyen helyen, mint Salgótarján meg tudnak érteni és meg tudnak becsülni, akkor ez bennünk csak örömet kelt és ugyan ezt éreztem kik azokból a szavakból is, melyeket Polgármester Ur intézett hozzám. Nemrégiben szemlét tartottunk Salgótarján felett, hogy eltemessük-e, vagy feltámasszuk. Mi nógriadi természetesen a feltámadás gondolata mellé állottunk. Örömmel látom, hogy itt megindult a munka, szorgalommal és igyekezettel, ebben a városban, melynek szeretetteljes polgársága van, kik meg tudják érteni, azt, hogy nemcsak önmagunkkal vannak kötelességeink, hanem hazájukkal szemben is. Örömmel látom, hogy a mi fáradoz-

sunk nem volt hiábavaló. Megköszönöm a szíves üdvözlő szavakat és mindazokat, akik szívesen látnak bennünket üdvözlőn.

Ezután a vendégek az emelvényre mentek, amely körül volt véve a város egyesületeinek és testületeinek küldöttjeitől s az építő munkásoktól.

Itt Dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár a következő szavakkal fordult a belügyminiszterhez:

Belügyminiszter ur! Kegyelmes Uram! Milyen tisztelt uraim és hölgyeim, szeretett magyar testvéreim! Akkor amikor itt Nagyméltóságodnak egyik igénytelen és szerény munkatársa és mint Salgótarján város országgyűlési képviselője öszinte tisztelettel és örömmel üdvözölöm Nagyméltóságodat Salgótarjánban ünnepelt városrésznél falai között, kérem, hogy engedje meg nekem, hogy ezekben a szavakban felkérjem arra, hogy a zárókövet az egyik épületnek, a másik épületnek az alapkövet elhelyezni méltóztatassék. Felhasználom az alkalmat, hogy kifejezést adjak azoknak az érzéseimnek, melyek lelkemben élnek, melyek kíváncsoknak arra, hogy kifejezésre jussanak akkor, amikor én itt Nagyméltóságoddal együtt ünnepelek.

Salgótarján város egy felszázadra visszamenőleg tekinthet vissza, mint olyan időkre, amelyekben itt munka és alapkövetek lerakása folyt. Az elmúlt évszázadnak egy hosszú időszakán keresztül egy egészen más menetű vonás vonult végig, mint amelyik végig vonul Salgótarján újabb munkáinak és újabb alapkövetek lerakásánál. Ugy nezzék ki, mint hogyba Salgótarján régi idejében és történelmének épen az előbb említett esztendőjében nagyobb szerep jutott volna az egyéni érdekeknek és egyéni érzelmeinek szolgáltatásának, mint amilyen szerep jutott a közérdek önzetlen szolgáltatásának. Már pedig egy olyan helyen, ahol sok magyar ember dolgozik együtt, dolgozik nemcsak önmagáért, hanem a közérdekért, ott a közzintézmények vezetésénél szintén a közérdek önzetlen szolgáltatásának kell elfoglalni az első helyet. És ha nézzük azt, hogy Salgótarján munkás társadalma milyen hosszú időn keresztül járt tévutakon, ha nézzük azt, mily könnyen ferközött hozzá a salgótarjáni magyar munkáslelkéhez idegen befolyás, akkor kell, ha igazságosan akarjuk megítélni ezt, hogy megállapítsuk, nagyrésben azok voltak ennek okai, akik hivatta lettek volna arra, hogy a munkásságot vezessék. Nem annyira a munkásság volt ennek az oka, mint azok, akik elmulasztották, hogy a munkásság élére álljanak és a munkásságot mint hivatott irányítók vezessék. És én ma, akkor, amikor Nagyméltóságod előtt előtt állva végig tekintek itt ezen az új falakon, az új épületek, az új alkotások egész során, akkor kell, hogy az Isten iránti hálának érzetével állapítsam meg, hogy a mult időkhoz viszonyítottan más idők járnak, más feladatok érvényesülnek azok lelkében, akik irányításra hivatottak, de más feladatok érvényesülnek azokban a lelkében is, amelyek vezetődök. Én akkor, amikor Nagyméltóságodat mely tisztelettel felkérem, hogy a rendőrkapitányság épületének falára a zárókövet felhelyezni szíveskedjek arra, akkor amikor mely tisztelettel kérem arra, hogy a csendőrskola épületének alapkövet elhelyezni méltóztatassék, akkor feltekintek az égbe, hálát adok a Gondviselésnek, hogy nekem is osztályrészt jutott némileg, hogy ehhez a munkához magam is hozzájárulhattam. Hálát adok a Gondviselésnek, hogy sikerült a magyar munkásság lelkébe belecsopogtatnom a magyar nemzeti gondolatból való törhetetlen ragaszkodásnak az eszméjét és akkor amikor hálát adok a gondviselésnek mindezt, akkor mérhetetlen örömeim adok kifejezést, hogy ezt a munkát itt Salgótarján polgári és munkás társadalma együttműködésében és szeretettel sikerült megállapítani. Mely tisztelettel üdvözölöm Nagyméltóságodat és kérem legyen meggyőződve arról, hogy Salgótarjánban lehullott a jégburkol az emberek lelkéről, nyílt, őszinte, becsületes magyar embereket lát önmagával szemben.

A hatalmas hatást kiváltott beszéd után Dr. Pitta Lipót rendőrőrnagy és Elsner Gusztáv csendőrszázados felolvassák a rendőrségi és csendőrségi okmányt, amelyeket aláírások után lepecsételve és tokokba zárva elhelyeznek a kőfalukba. Majd Dr. Scitovszky Béla

belügyminiszter mondotta el alábbi avató beszédjét:

Méltóságos Államtitkár Uram! Kedves Polgártársaim! Helyes volt az a megállapítás, amelyet az államtitkár ur lesegézett, hogy itt nemcsak a szellem, de az irányzat is megváltozott és ezzel az irányzattal és szellemmel megváltozott az érzés is és rámutatott, hogy mik annak az okai. Mi nem akarjuk a mult hibáit felsorolni, de igyekeznünk rámutatni arra, hogy a mai kormányzat nem struccpolitikát folytat, nyílt szemmel jár és nem felejtette el a multat. Leszűrte a multból a tapasztalatokat. Ne szolgájon vizsgálásul az, hogy a multban talán hibák történtek. Mi megérezzük az idők súlyát, nyitva volt a fülünk és nyitva volt a szemünk, hogy halljunk és lássunk.

Ezek az idők döntötték el ennek az országnak sorsát. Ezt az időt használták fel ellenségünk, hogy elszakítsák országunk java részét, nyílt sebeket hagytak. Salgótarján szomszédságában is egy ilyen nyílt seb tátong, amely minden érző magyar szívnek és embernek is egyuttal nyílt sebe. Ez a súlyos helyzet súlyos és nehéz feladatokat rótt ránk. Mint már megemlíttem, egyetlen jógaik vannak, ez a jog a kötelesség joga. Ezt a jogot mindenki tartsa sem előtt. Ezt a kötelesség jogát, mert csak ez az ami abból a sémleges állapotból kivezet és gyógyítja azokat a sebeket, amelyek mindnyájunk sebei és ha itt ez a változás beállott, ezen az uton megállanunk nem szabad és nem lehet.

En teljes elismeréssel adozom az én kedves barátomnak Dr. Sztranyavszky Államtitkár urnak az Önök szeretett képviselőjének, aki fáradhatatlan munkával egész szívét és lelkét beleöntötte ebbe a nagy munkába. Nem remélte ő sem, én sem, hogy itt Salgótarjánban sikerülni fog neki sok szunnyadó lelket lángallobbantani.

En készséggel támogattam mindig abban az irányban, hogy azt amit mondott, azt amit ígért be is tudja tartani. Mi nem ígérünk, hanem inkább teszünk és azt látjuk, hogy sokkal közelebb tudunk a mi meleg érzésünk által a polgárság lelkéhez férni, mint érzés nélkül adott üres ígéretek utján. Ne azt nézzük, hogy mit mondanak, hanem azt nézzük, hogy mit tesznek, mert a tett az, amely ma ebben a szétdarabolt országban igazol bennünket.

Ezek az épületek a polgárság alkotókészségéből emelkedtek és én ebben látom az erőt, mert a régi Magyarország inkább adott életet, inkább adott gyermeket a haza oltárára, de pénz nem. Mi a háború alatt adtuk vért, ma pedig pénzt adunk. Minden fillért az állampolgároknak olyan jó helyre kell tenni, hol azt maguk is ellenőrizhetik. Az a meggyőződés, hogy talán nem a legszimpatikusabb ember a kormányban a belügyminiszter személye, nekem van a legnagyobb hatalom a kezemben és én ezt nem karddal, hanem szívvvel akarom gyakorolni, mert csak úgy tudom megvalósítani mindazt a programot, amit szeretnék és akarok. En első lépésként megtettem olyan irányban, hogy szabad országban minden polgár szabad legyen, nem rendőrállamot akarok, csak rendet akarok az államban. Nagyon jól tudom, én is ember vagyok én is botlom, mint botlum mindnyájan. Muszály korlátokat felállítani, mely nem azért történik, hogy a polgárok bosszantsantsuk és nekik kellemetlenséget okozunk. En magamat a szív emberének tudom, de egyben miniszter is vagyok és mint ilyennek az állam érdekeit kell megvédenem és ha szigorú vagyok intézkedéseimben, akkor ezt a miniszternek tudják be.

Sokan vannak akik a rendőrségtől félnek, nyugodt lehet, aki egyenes uton jár, mert annak nincs oka a rendőrtől félnie.

Kedves Polgártársaim! Itt áll előttünk ez az épület, mely felállítottát a rendnek jegyében és én abban a meggyőződésben, hogy a munkásság, mely az épület minden egyes tégladarabjának elhelyezésénél segédkeztet nyújtott, a polgári társadalomnak is tagja. A rendnek a jegyében midőn ezt az épületet átveszem és a zárókövet leteszem, annak a meggyőződésnek adok kifejezést, hogy aki ebbe az épületbe látát beteszti, mely a rendet van hivatva fenntartani, hogy mindenki megtalálja ott a rendet, mely minden polgárt ebben országban megillet, de a méltóságot és a szívet is,

de egyben a kérlehetetlen szigorit is, aki a törvény ellen szegül. Midőn ezt az épületet átveszem, mely a rend érdekében állítottat fel és ezért az isteni gondviselésnek hálát adok, akkor egy másik épületnek az alapkövet teszem le. Ez a csendőrség részére épül csendőrskolával kapcsolatban. Ez is az állampolgárok filléréiből épül fel a csend érdekében. Felépül azért, hogy a polgárság megtalálja ebben az országban a rendet és csendet, mert csak oly országban lehet dolgozni, munkálkodni és ügyeket előbbre vinni, amely országban rend és csend van és a polgárok békében élhetnek. Mindezeket a rendnek a jegyében zárom le. Cselekedtük ezt azért, mert mi is nőgrádják vagyunk, mert hiába ezt nem tagadhatjuk. Az én és az én kedves barátom minden gondolata visszakísért. Azért adunk azt, amit adni tudunk, mert nem minden vármegyének adottát az meg, hogy minisztere és államtitkára legyen, de ha egyszer van, akkor méltóztatassanak bennünket kihasználni. Mi állunk ebben a rendelkezésükre és láttuk is, hogy amit csak lehet igyekeznék kihasználni. De méltóztatassék elhinni, akár-milyen tréfásnak látszik is ez, de mi mégis büszké vagyunk, hogy mi mások vagyunk mint mások. En nem tehetek róla. En ha a Nógrád levegőjét élvezem egészen más ember leszek. Nálunk az együttérzés, együtt gondolkodás egészen más mint másoknál. En sokat járok ebben országban és tudom, hogy ez így van.

En ezekkel a közvetlen érzésekkel zárom le ennek az épületnek a felállítását és ezekkel a gondolatokkal helyezem el az új épületnek az alapkövet. Még egyszer megköszönöm Salgótarján polgárainak együttes megjelenését, amelyet itt tapasztaltunk, a szép hölgyekozorú és az urak és munkások megjelenése által. Kedves polgártársaim, ha mindenütt így együtt vagyunk, akkor sokkal könnyebb a mi feladatunk is. Sokkal könnyebb lesz így ösztöret hazánkat kiemelni abból a sárból, kiemelni abból a megaláztatásból, kiemelni abból az összetépésből, amelyben van, mert csak ezzel az együtt érzelssel, amelyet mindnyájan látunk sikerülni ezt elérni. Ezzel a kívánsággal kérem az Isten bőséges áldását.

A sok tetszésnyilvánítástól megszakított beszéd után a belügyminiszter a zárókövet elhelyezi a következő szavakkal:

"Védje az állam rendjét és a polgárság békéjét."

Erután Kiltzer Béla építész mond köszönetet a munkaalkalomért.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Méltóságos Államtitkár Ur!

Itt megjelent salgótarjáni iparosok, kereskedők és munkások küldöttsége nevében szölv, örömmel ragadik meg az alkalmat, hogy legmélyebb tisztelettel üdvözöljük Nagyméltóságodat és Méltóságodat azon alkalomból, mikor a Salgótarjáni Rendőrkapitányság Székháza utolsó kővének, az épület zárókövének elhelyezésénél megjeleni méltóztatottak.

Hálátel szívvél, igaz köszönetünket fejezzük ki Nagyméltóságod és Méltóságod előtt, hogy ezen épület keresztültölti meli munkálataival minket, helybeli iparosokat biztat meg, mely nemes cselekedetekkel sok munkásnéznek munkaalkalmat és keresteti lehetőséget biztosítani kegyesek voltak.

Nagyméltóságodnak és Méltóságodnak ezen magas kitüntetését odaadó munkánkkal és szorgalmunkkal igyekeztünk kiérdemelni, mikor mindegyikünk azon volt, hogy tudásának legjavát adva tökéletes munkát alkossunk.

Reméljük Nagyméltóságod és Méltóságod megelégedését és kérjük, fogadják el kegyesen megemlékezésül hálás köszönetünk kifejezéséket munkánk eredményének fénykép-felvételeit és kérjük, tartssanak meg bennünket továbbra is jóindulattal pártfogásukba.

Utána Báthly István a munkások nevében üdvözölte a belügyminisztert.

Kegyelmes Uram!

Mi miut a Haluskay cég helybeli munkásai mely tisztelettel és hálával köszönjük meg kegyelmességének azt a munkaalkalmat, melyet nekünk nyújtani kegyeskedett azzal, hogy a csendőrskola építési munkáival cégünköt bizta meg.

Mi a csonka hazának mai határain túl is építeni akaró munkások azzal fogjuk meghálálni kegyelmességének, a magyar királyi kormányzat ezen jóindulatát és rólunk való gondoskodását, hogy

nemzeti érzéseinkhez és a magyar becsületességük hiven mint eddig egy ezután is kötelességünk biven fogjuk teljesíteni. Kérjük, hogy Kegelemesség jóindulatát továbbra is tartsa meg számunkra mi magyar munkások sohasem leszünk háládatlanok.

Isten éltesse Kegelemességedet!

Dr. Scitovszky belügyminiszter röviden válaszolt a munkásoknak.

Köszönöm szíves üdvözlésüket és csak örömmel adhatok kifejezést, hogy Önök is sorakoztak előttem. Nagyon jól esik az, hogy a munkásság is megértő szóval fordul hozzám, mert én senkit magamtól el nem utasítok, mindenkit szívesen fogadok.

Ennél az építkezésnél nem utolsó helyen áll a munkások érdeke. A helyzet javulni csak akkor fog, ha nagy építkezések indulnak meg és ezért is az országban mindenütt nagy állami munkák indultak meg, elsősorban azért, hogy a munkásokat kenyerrel, kenyérkeresettel lássa el. Itt is és az elkövetkező csendőrskola építésénél is súlyos és nyomtatók fektettünk arra, hogy a lehetőség mindig helyi munkások alkalmaztassanak; mert ez a létérdeke az illető helynek.

Végzetül a Haluskay Béla építész üdvözölte még pár szóval a belügyminisztert és munkásokat.

Az ünnepély az acélgári zenekar Hymnussal végződött, mely után a vendégek megtekintették az új rendőrpalotát.

A diszebeden, amely a bányakaszárnyában volt Chorin Ferenc főrendiházi tag üdvözölte a magas vendégeket, melyre a belügyminiszter válaszolt közvetlen szavakkal.

Sz. I.

Képviselőnk Salgótarjánban.

A zárókövet és alapkövetétél után Scitovszky Béla dr. belügyminiszter autóton elutazott.

Államtitkárképviselőnk pedig itt maradt, hogy kerülőtenek székvarosában a szükséges látogatásokat megtegye és különösen, hogy a munkássággal érintkezésben, bajait meghallgassa.

Mindenek előtt a delután folyamán a felkezetek lelkészeinél tett látogatást.

Este 6 órakor a városház tanács-teremben meglepetés érte az államtitkár A küldöttséggel bekért államtitkár megérkezésekor a Róm. Kath. olvasókör dalárdája a Hísekegyet énekelte, majd a száztage küldöttségből előlépett Szalay István lapunk felelős szerkesztője és a következő beszéddel köszöntötte, miközben egy szépívű bányászlapát nyújtott át:

Méltóságos Uram!

Ez a küldöttség, ami a hátam mögött állt ma este nem egy egyesület vagy pártból rekrutálódott, társadalmi, felekezeti, foglalkozási válassz falak omlottak le abban a percben, amidőn arról történt említés, hogy Méltóságod üdvözlésére összejöjünk. Sem a város tanácsa, sem képviselőtestülete nem elég széleskörű szószókkal ahhoz, hogy az általam elmondandó köszönt egyetemességét kifejezni bírta volna. Ezen túlmenően, ezen tulszárnyaló egész Salgótarján magába kapcsoló szeretet szó ma este az én szavam.

A körme gyűlt csoport Salgótarján minden rétegéből gyűlt egybe s talán akik egyébként egymástól távol állanak, három dologban egyek: Egyek családjuk, városuk, hazájuk iránti ragaszkodásukban egyek abban, hogy köszönettel tartoznak Méltóságodnak valamért, egyek egyben a Méltóságod iránti hálában és szeretetben.

A szegény emberek gyülekezete ez, akiknek azonban megmaradt egy gazdagság a szívében: A ragyogó szellemi ékkövekkel kirakott képe Méltóságodnak, aki ékt nyomorúságukban, bajaikban, megsegítette, pártfogolta.

Azért jöttek ezek velem együtt ide, hogy köszönetet mondjanak a jótéteményekért; szeretettel és hálával külön-külön is egy kéziratis mellett elrebegni hálasszavaikat, de oly sokan vannak Méltóságod pártfogoltjai, hogy en céla az én győngye szavamat választották. Köszönjük Méltóságodnak jószágát, fáradozását. Aldja meg az Isten érte!

Ugy szokás, hogy ily alkalommal egy emléktárgyat adjunk, amelyre

rátelintve észbe jusson mindig hogy ezer és ezer hűségese szem kíséri útját, ezer és ezer szív dobban nagyobbat neve hallatára itt a salakhegyek fekete világába.

Nincs tehetségünk fényes drága emléktárgyat varázsolni elő, csak a város munka eszközeinek egyikét hoztuk el, hogy halánk s hődotatunk jelülé ányujt-hassuk. Egy bányászlámpát, rávésett emléksorokkal.

Száz és ezer ily lámpa indul el a város határára, vagy a nyugalom felé. Havas országutakon, esőverte csapáson, izzasztó napon és fürgeteges éjjel ott imbolyog a bányászlámpa erős magyar munkás kezében. Ez a lámpa Salgótarján dolgozóinak legfőbb jelvénye, a munka, az élet harcában harci lobogója. S úgy érezzük nem adhatunk megbecsülésünknek méltóbb kifejezést, mintha ezt a bányászlámpát a követünk, vezérünk erős kezébe tesszük le, hogy legelől lobogjon annak lángja Salgótarján munka harcaiban. Had gyűjtse a kicsiny bányász lámpát s vezesse világosságra a sötétség útjain járókat a nemzeti gondolat kuforrásához.

Fogadja Méltóságod a mi hődotatos halánkat, folytassa Méltóságod embermentő, lelket visszaszerző munkáját addig, míg Salgótarján minden bányász lámpa által világított asztalán állandóvá válik a kenyér és a sápadt arcokról nem pereg több könny!

Az üdvözlésre az államtitkár mélyen meghatva válaszolt. Kiemelte, hogy a salgótarjáni képviselőket azért vállalta, hogy jót tegyen s ígéreteit mindig megtartotta. A szíveket kereste s úgy érzi ma este, hogy megtalálta azokat.

Majd külön-külön mindenkivel kezelt fogott, hogy azokat, akik a velük tett jötevényeit jöttek megköszönni, személyesen is biztosítsa jóindulatáról.

A dalárdá által elénekelt Hymussal ért véget az ünnepség.

Program szerint az EMÉ helyiségeit látogatta meg kíséretével az államtitkár, ahol Méder Illés a bányász szervezet vezetője üdvözölte néhány szíves szóval, majd Baranyay Aladár Sasparancnok egy mélyén tört nyujtott át. Az államtitkár hosszasan elbeszélgetett az egyesület vezetőivel és tagjaival, majd a Róm. Kath. Olvasókörihez ment, ahol Horváth László a kör elnöke üdvözölte, kiemelve a sok jötevényt, amit a kör képviselőinek köszönhet. Tamás József a keresztény szocialisták elnöke mondott még üdvözlő beszédet, amelyeket az államtitkár biztató szóval, megle szívevel válaszolt. Végül az OMKE helyiségeibe látogattatott el, ahol Herczegh Ede elnök üdvözölte. Itt az államtitkár hosszasan elbeszélgetett. Este az Ipartestületben rendezett vacsorán vett részt.

Másnap a bánya vadászaton vett részt Mátrászelén, amely után a túzóltó érme kiosztása volt, majd az acélgyárban volt vadászvacsora. Ezt megelőzően a Munkások Gazdasági szervezetében volt megbeszélés a bányamunkások helyzetéről.

Másnap az államtitkár kíséretével a Szent Jánosba ment el, ahol munkásruhában leszállt a bánya legvégső munkahelyére. Itt a helyszínen mutatták meg a bányamunkások a keserves bányászéletet s támasztották alá bérkérséseiket a végzett munka nehézségeit mutatta be.

Az államtitkár a föld mélyében is a kölcsönös megértést hangsúlyozta munkás és munkaadó között. Talán elsőként az államtitkár közül tapasztalta meg a helyszínen a bányászors mostohaságát.

Várhatják így bizalommal, reményteljes munkásaink a jobb életet, sorsuk jó kezekben van.

Kálváriát és templomot.

A kálvária tervvel kapcsolatban nemcsak eszméi vita indult meg helyi lapunk hasábjain, arra, hogy mi fontosabb, mi szükségesebb, mi elsőbbrangú stb. Jól érzés látni a polgári és munkástársadalmi körben mindig erősebben lobogó vallási megnyilatkozást, mely legfontosabb a család, a társadalom és nemzet megőrzésének szempontjából.

A város társadalmá két táborra oszlik. A szűkebb értelemben vett város a Gőzéri állomással szemben fekvő szép dombon sívessen látna a hitnek és művészi izlésnek objectumát, a Kálváriát. Az acélgyár és környéke azonban legelőszörban is templom után vágyszokva, ezen gondolatnak szeretné megnyerni az

illetékesek jóakarátát. Természetesen súlyosabb érvek szólnak az utóbbi terv mellett. A hatalmas gyártelep és környéke valóban messze esik egyetlen plébánia templomunktól. Ha utrakelnek idősebb katolikus testvéreink, hogy templomba menjenek, számolniuk kell egy közel félórás uttal, továbbá, hogy a kis templomba be sem férve, esetleg esőben, hidegben, hóban kint kell állania és az istentiszteletet „végigszenvednie.” Ugyanez áll a gyermekekre is. Nem csoda, ha a hívek idegenkednek a templomtól és vallási téren csaknem nulla a hívek ismerete, mert az iskolából kikerülve, alig van mód a hitélet kimélyítésére. Természetesen nemcsak templomra van evégből szükség, hanem papra is. A jelenlegi 3 káplán ezen munkatöbblet ellátására teljesen képtelenek. Reggeltől estig járják az iskolákat, pedig még így is sok iskolát és telepet soha sem látogathatnak meg, kivéve, ha ott temetés van. A plébánosunk évek óta beteg. A katolikus ügyeknek reprezentánsa a közéletben nincs, minden téren érezzük ennek káros hiányát. A hatalmas katolikus tömegeknek lelki vezető hiányzik a város képviselőtestületéből is. Tehát a meglevő templom mellett az új plébánia, lelkeség felállítását is rendkívül fontos.

Ertesülésünk szerint a több mint 350, csaknem szinkatolikus tanuló számú ipariskolába időhiánya miatt nem tudnak eljutni. Pedig nem kell bizonyítani, hogy mily fontos volna ott a papi hitoktatás. Az acélgyár 600 gyermek számú iskolájában a törvényesen előírt heti két órát sem képesek leadni. A 3500 kat. hívót számláló Zagyvápálfa és a 2000 hívővel bíró Baglyasfalja állami iskolai szinten nélkülöz a szakzszerű és nagy nevelőerejű papi hitoktatást. Ugyanezen községek kat. templom nélkül szűkölködnek, míg a mozgókegybbs protesztáns vezetőség a pár száz hívőnek nagyon helyesen templomról gondoskodik.

Fönnáll az a lehetetlen állapot a salgótarjáni róm. kat. plébánián, hogy közel 18.000 hívőnek egyetlen temploma van, amelynek a befogadó képessége 2500. Így aztán ne csodálkozzanak az illetékesek, hogy a hívek nem járnak templomba. Egyszerűen fizikailag lehetetlen. De azon sincs zokni a közalkotni a kellő intézkedést emulasztó egyházi hatóságának, ha ily nagy plébánián a három pap megfeszített és idegőrlő munkája után se idő, se energia nem jut arra, hogy belterjesebb pasztorációval megvédjék a híveket az utóbbi időben mindjobban terjedő, külföldről pénzelt szekták csábításaitól. Ugyancsak nem csodálatos, ha a templomtól és plébániától távol eső acélgyártelep 3500 katolikus lakosa papjait nem is ismeri, legfeljebb iskolás gyermekei útján.

Ez csak néhány kiragadott példa e nagy és az illetékesektől szomorúan magára hagyott kat. plébánia életéből. E sorok írója nem egyházi ember, de mint vallását és egyházat szerető kultúr-ember teljesen átlatja azt, hogy a hitéletnek, az egyháznak, az egészséges vallásérkösi alapon nyugvó társadalmi fejlődésnek mérhetetlen kárta van egy ilyen hatalmas és kiváló belsőerőket rejtő intézménynek stagnálása, sőt lassu elcsúszása. Hála és elismerés illeti meg salgótarjáni protestáns polgármesterét, ki ez állapotok egészségtelen voltát sok-sok megértéssel és segíteni kész jó akarral szemléli. Hála illesse Zagyvápálfa református gyégyőjét, ki a katolikus hívek elhanyagolt állapotát, templom- és vallásinségét önként, külső befolyás nélkül belátta és templom és plébánia létesítésére egy erőteljes akciót kezdett.

Nyomatékosan hangsúlyozni kívánjuk, hogy e szomorú állapotokért senkik el nem itélünk, mert a plébános már 3 éve betegséggel terhelten minden munkából kikapcsolódott. Ujabbán érkezett híveinek nagyszáma nem is igen ismeri már. A káplánok pedig rengeteg iskolával, heti 30 órával, fejenként 1200 tanítvánnyal és évenként 6500 lélek pasztorálásával úgy is túl vannak terhelve. Itt az egyetlen hiba a nagy égettó paphiány és egy agilis, mindenre figyelő, lelkes egyházi adminisztrációs hiánya. Mindez pedig annak tulajdonítandó, hogy az átkos trianoni határ a katolikus rosznyói egyházmegyét is szétépte és elválasztotta természetesen életét fejtől, vezetőjétől a rosznyói püspöktől, aki pedig jelenleg minden politikai és nemzeti feltételeknykadésán felül álló kiváló egyházi ember, csakhogy véleményünk szerint

a természetellenes és erőszakos határ nehezégeivel megküzdeni nem képes és így nem tudja érvényesíteni kiváló adminisztrációs képességeit. S ez véleményünk szerint igen fontos arra, hogy a magyar egyházi kormányzat a Szentsejéknél erőteljesen sürgesse a magyar részeknek, magyarországi egyházió által való kormányzását. Mert az Egyháznak kell, hogy legelől és minden szempont és érdeket lelt álló törvénye legyen a: Salus animarum a lelkek üdvé.

Ugy értesültünk róla, hogy a gyár jelenlegi igazgatójának Liptay B. Jenő kormányfőtanácsnoscnak megértő és nagy kulturérzékere való elhatározása folytán szép új iskolát létesítenek a gyártelepen és hogy annak nagyméretű tornatermében káplóna fülke is lesz. Ez mind azt bizonyítja, hogy jölekkü vezetőegységünk vannak. Talán kölcsönös fáradsággal és áldozatkészséggel meg lehetne építeni az új templomot és megszervezni az új plébániát.

Aki ennek a nemes akciónak munkáját diadalra segíti, örökre bevétése nevét e város kultúrtörténetébe és a hívelekké imája jóra áldani emlékké. Az új templomépítési tervnek tehát elsősorban az acélgyár és környékének hívei, köréből kell kiindulnia.

A kálvária és templomépítési akció erőteljes megindítását örömmel üdvözljük, de a templomépítési terv sulyponlja mégis az acélgyárban és környékén van, természetesen evvel nem azt mondom, hogy az új templom építésének kivitel munkájában az egész város közönségének áldozatkészsége és jóakarata támogatása igényeszi fog. A legszeretőbb testvéri érzelemmel kísérjük az általános óhajtól fakasztott akciót. Komoly és mély meggyőződésünk, hogy templomok és plébániák létesítésének tervét a város és községek előkészítésére, a nagyvállalatok vezetősége korlított a egyházi fohatósággal és a helybeli plébánosnal, tisztán a közérdekert tartva szemelőtt, a vallás-érköles főnségek ügye érdekében rövidesen a megvalósulás felé segítik. Ide csak akarat kell és a nemes törekvés megértése, akkor a nagy lehetőségeket rejtő róm. kath. egyházköz- ség ügye felvirágzik és megtermi a maga nemes hitéleti, kulturális és társadalmi értékeit.

Hírek és különfélek

Esküvő. Molnár József, acélgyári kovács f. hó 22-én vette oltárhoz Jancsár Marikát. Ugyanezen napon délután 11 esküvő volt a katolikus templomban.

Köszönetnyilvánítás. A pótlhatatlan vesztéségekben, mely jó férjem elhalálozásával ért, nagyon jól estek a részvevő kegyeletlen megnyilatkozásai. Ezúton mondom köszönetet a gyár igazgatójának, kártársaknak, cserkészeknek, leventéknek, acélgyári dslárdáknak és ismerősöknek a bármilyen megnyilvánuló részvételt! Özv. Borbás Istvánné.

Templomépítés. Az acélgyári Olv. Együletben f. hó 26-án este nagy érdeklődés mellett folyt le az évek óta óhajtott, új katolikus templom és plébánia építése ügyében összehívott gyűlés. Az összehívás célját kiváló indokollással támasztotta alá Szilvásvy Ferenc acélgyári tisztviselő. Részletesen beszámolt a lehetetlen vallási állapotokról, melyek a paphiány és a templomtól való nagy távoltság miatt fenállanak. Majd Brezina Gyula tisztviselő körvonalozta az új templom és paplak építésének terveit, formáit, határait. Ezután Upponyi József hittanár egyházi szempontból szolt a tervhez, melynek megvalósítása a hívek érdekében égetően fontos és sürős. A nagyzerű beszédet lelkesen fogadta az értekezlet, mely tulyomórészen munkásokból állott. Horváth László városi tanácsnok statisztikai adatokkal támasztotta alá az érköles érdekében is minnél előlbb megindítandó templomépítés ügyét. Az értekezlet Puschnann Gyula vezetőséval 16 tagu küldöttséget jelölt ki, amely az akció élére felkérte Ballhauser István főmérnök, h. igazgató, az Egyes. Ker. Nemzeti Liga elnökét, aki készséggel vállalta is ezt. Mint értesültünk az elnökkel élén, új értekezlet lesz vasárnap (30-án) este 6 órákor az olv. egyh. helyiségében.

Egy uccsal burtozott szoba azonnali beköltözésre kiadó. Karancsalja- ucca 57.

Stefánia est. Nov. 5-én, szombaton este 8 órákor kezdődik a Róm. Kath. Olv. kör összes helyiségeiben a „Stefá-

nia” jötevénycélú, műsoros estje, táncal egybekötte. Az est iránt, mely anyagi támogatásban kívánja részesíteni e város tagjainyait és az ártatlan pici pályás babákat, igen nagy rokonszen nyilvánul, de a Hiedt idő bekövetkezett, a keresztény viszonyok rosznak s nincs nagyobb fájdalom, mint szenvedni látni az ártatlan csecsemőt és édesanyát. A jegyek nagy részét a megértő szívek már lefoglalták. Ezen estén a szeretet kell, hogy összehozza a város nagy társadalmát. Mindenkit szeretettel vár az egyesület elnöksége.

A vasárnapi túzóltó ünnepélyről és a szombaton történt Ipartestületi arckép leleplezéséről következő számunkban számolunk be.

Mindenszentek. napján kedden este világítják ki a sirokat. Ugyanezen nap a r. k. templomban fél 6 órákor szentbeszéd és könyörgés lesz az összes megholt hívekért. Másnap, halottak napján 9 órákor gyászistentisztelet. — Zpálfa-falván d. u. fél 6 órákor lesz gyászünnepség a temetőben levő hősök szobránál. A szentbeszédet Demeter Bertalan s. lelkes mondja.

† Fáj a szívük utánad. Városunknak és környékének tanügyi világát, mely gyász érte, Róvid betegség után meghalt Borbás István a Rimamurányi-Ralgótarján Vasmű Rt. salgóbánányatelepi, fiatal, hadviselt tanítója. Salgón a történelmi multu vár alatt a trianoni határovonalon szervezte meg a Levente és Cserkész csapatokat és nem régen nagy ün- nepség keretében szentelték fel zászlójukat. A fiatal tanító látszólag robusztus, erős volt, de bensejében már örís zu- lakott, amely a hadak útján fészkelőd- hetett be szervezetebe s most amikor el- csnis kellett volna, családja öröme a salgótarjáni acélgyári kórházban, erős mellhártya gyulladás után előállott tüdő- vérség megölte. Temetése hétfőn d. u. volt, a vasgyári iskola tornakertjéből, ahol ravatalát virágos cserkészek, leventék, iskolás gyermekek és nagyszamu gyászoló közönség állta körül. A gyász- szertartást Herczegh József c. kanonok- plébános, a megboldogult egykori hitok- tatója végezte, aki a szertartások után szerető szavakkal vett búcsút a kedves halottól, kinek végítisztségére messze vidékről eljöttek tanítóársai, ismerősei, barátai. Az acélgyári tanítótestület nevében Nagy Béla mondott utolsó istenhöz- szódat, a tanítói kar egyik legszimpatiku- sabb egyéniségének. Majd fölísrt az acélgyáriak dalárdájának „Mért ily borus” gyászda, mely után zenészők mellett meg- indult Borbás Istvánnal a gyászmenet a temető felé, ahol cserkészei és leventéi hullatták az utolsó üdvözlőket koporsó- jára. A sirnál Botár Gyula cserkészpár- rancsnok beszélt meghatóan.

Meghívó. Az EMÉ nov. 6-án va- sárnap d. u. 3 órákor közgyűlést, este 8 órákor mükedvelői előadást tart a róm. kath. olv.-körben, amelyre minden keresztény magyart tisztelettel meghívunk. Eln. EMÉ új helyisége nov. 1-től Szarvas-féle ház Harangzó-ucca.

Sport. Fővárosi TK. nagynevű csapa- tala vendége nov. 6-án a Salgó FC. nek bajnoki mérkőzés keretében. Ez alkalommal a Salgó FC. újjászervezett játkos csapatnal veszi fel a küzdelmet. A mérkőzés a SBTC. pályán lesz a rendes helyárrakkal.

Czancv Miklós zagyvápálfalvai bulgár kertésznel sürgönsen eladók, olcsón, egy új masziv Clajton féle, négy és fél lóerős lokomobilos benzín motor szijtarcsával és egy külön álló 900 per- literes új turbina szivattyu. Bővebb fel- világosítást Faragó és Szkladan fűszer- kereskedőknél felső Zagyvápálfalván.

A reformáció emlékünepe. Hétfőn október 31-én a reformáció 410 éves évfordulóján délelőtt 10 órákor ün- nepi istentisztelet lesz az evangélikus templomban. Este 7 órákor pedig emlékünepe lesz a templomban a következő ünnepi rendezel: 1. Előének. 2. Igeolvasás, ima. Tartja Szabó Dezső református lelkes. 3. Fuvósquartett. Előadja az acélgyári zenekar quartettje Urschütz József karnagy vezetésével. 4. Enekek. Elő- adja X. S. Ünnepi megemlékezés. Tartja: Eisele Gusztáv II. felügyelő. 6. Karének: Előadja az Ev. Leányainak énekkara Kovács Géza karnagy vezetésével. 8. Tenor- szóló. Előadja Jancsik Mihály, Kovács Géza orgonakísérettel. 9. Orgonaszóló. Előadja Vadász Bertalan főgimnáziumi tanár. 10. Záró ima. Mondja dr. Csengődy Lajos lelkes. 11. Közének.

Népszerű felvilágosító előadás a városi moziban az alkoholizmusról okt. hó 30-án délelőtt fél 12 órakor. Belépődíj nincs.

Két zománczott gyermek vaságy, ruganyos betéttel jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

A Katolikus Népszövetség 1928. évi naptára megjelent. A magyar katolicizmus legnagyobb társadalmi szervének, a Katolikus Népszövetségnek 1928. évre szóló naptára megjelent. A naptár a Kath. Népszövetség legfőbb tagsági járuléka. A naptár a legfontosabb katolikus közügyeket, társadalmi és gazdasági kérdéseket átélő gazdag tartalommal föltulmálja a Kath. Népszövetség általános kedvelt eddigi naptárait. Cikket írtak: Hanauer A. István váci püspök; Az alföldi katolikusok helyzetéről, Ernst Sándor vezérigazgató; Prohászka Ottokárról, Leopold Antal prelátus; Az elhunyt hercegpriámról, Haller István v. miniszter; A katolicizmus politikai magatartásának célravezetőségéről. Hunyady Ferenc gróf; A társadalmi osztályok egyetértéséről. Fröhvirth Matyás főtitkár; A katolikus szervezeti életéről és munkásbiztosításról. Továbbá tanulságos jogi gazdasági, kulturális közlemények vannak benne, Bilkey Ferencről, Aichner Albert dr. ügyészről és Bőrián Ferenc, Szóják Géza, dr. Krump József, dr. Bendy Nándor, Verseghy Károly titkároktól, Krajcsovits Jánosról, Elbeszélést írtak: Orbán István, Váth János és Tóth Balázs. A képekkel gazdagon díszített választékos kiállítású naptárt a katolikus életből a földmives, iparos és munkás életből vett praktikus közlemények egészítik ki. A magyar és német nyelven megjelent naptár megrendelhető a Katolikus Népszövetségnél (Budapest, IV. Ferenciek tere 7. III. lépcső II. em. 9.) Ára 1 pengő. A tagok 1 pengő tagságdíj fejében kapják. Azok a tagok, akik a naptáron kívül fizetést is óhajtanak 2 pengő évi tagsági díjat fizetnek.

Elsőrendű házi koszt

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a **Salgótarjáni Tisztvis. Étkedze** 2 évi vezetése után f. évi november hó 1-én **Menház-uccai 399** sajtó házban megnyitandó étkezdeben kitűnő **házi kosztot** adok.

Szíves pártfogást kérve
vagyok tisztelettel
Marinka Gáborné.

Kneipp pater
világhírű legmegbízhatóbb vértisztító **hashajtó pilulái**
ismét kaphatók minden gyógyszerertárban!

Nem valorizálják a hadikölcsönöket és a takarékbetéteket. Pesthy Pál igazságügyminiszter a parlament keddi ülésén terjesztette be a valorizációról szóló törvényjavaslatot. A javaslat hatálya a koronaértékben, valamint a koronaérték behozatala előtt forgalomban volt más pénzben, például az osztrák érték forintban meghatározott pénztartozásra terjed ki. Az átértékelés — mondja tovább a javaslat — abban áll, hogy a pénztartozás összegét a koronaértéknek csökkenése folytán az eredeti összegnél magasabb összegre lehet felemleni. A javaslat ezután elsősorban azokat a pénztartozásokat sorolja fel, amelyeket valorizálni nem lehet; majd kivételeket tesz az adós személye szerint is az átértékelés alól. Nem esnek valorizáció alá a javaslat szerint a közpénzkölcsön tartozások, a takarékbetétek, a folyószámlaegyenlegek, a váltók, csekken kereskedelmiutalványon alapuló pénztartozások, a záloglevél, kötvény, értékpapír, vagy bármily értékpapír-szelvényre vonatkozó pénztartozások, tehát az osztalékok sem. Kivételnek a valorizálás alól a nyereménykötvények, sorsjegyek, szövetkezeti részesedések és biztosítási szerződéseken alapuló pénztartozások, amelyek 1922. január 1. napját megelőző időben jöttek létre. Az adós személyre való tekintettel nem esnek valorizálás alá az államnak, törvényhatóságoknak, községeknek, a postának és postatakaréknak magánjogi pénztartozásai, az államadósági kötvények, így a háború előtti

kölcsönkötvények, hadikölcsönkötvények és egyes külföldi pénznemről szóló kötvények, de nem valorizálhatók a gyámpénztárnál kezelt pénzeszközök sem. A javaslat ezután külön foglalkozik az átértékelhető tartozások csoportjaival. Eszerint a családi és örökési jogon alapuló pénztartozások valorizálhatók. A baleseti járadékok szintén valorizálhatók. A biztosítási szerződések közül valorizálás alá esnek az 1922. január első napja előtti kötött életjáradék és más személyi biztosításon alapuló pénztartozások, mégpedig úgy; hogy a biztosított az átértékelés alá eső biztosítási szerződésekre vonatkozó díjtartalékokat, valamint a már esedékessé vált díjtartozási összegeket az állami felügyelő hatóságra ruházzák át.

Nincs zsidókérdés, mert a keresztény és zsidó, mindkettő jó magyar, használja a **Rádion** moszort és dícséri annak kiváló tulajdonságait.

A vásárlás művészete. Bebizonyosodott tény az, hogy pénz csak azok takaríthatnak meg, akik jól tudnak vásárolni. A vásárlás művészetét nem nehéz elsajátítani azoknak, akik elfogadják utbaigazításunkat. 1.) Csak megbízható cégnél vásároljunk, aki nem el vissza árúismereteink hiányával. 2.) Közvetlen forrásnál vásároljunk, hogy a közvetítés költségeit megtakarítsuk. Ezen utbaigazítás betartása főként a szövetáru vásárlásnál nyújt előnyt. Példának hozhatjuk fel a világhírű Semler céget, amely 1850. óta, vagyis több, mint 75 esztendeje elégti ki óriási választéku lerakatából eredeti angol szövet különlegességekkel a vásárlók ezreit. A világszerte elismert londoni Semler cég, amely kiváló árukat a világ minden részébe exportálja, közvetlenül és elsőnek küldi Budapestre férfi és női szöveteket, a cég Budapest, IV. kerület Betsi-utca 7 szám alatti lerakatába. Természetes, hogy ezért árai rendkívül mérsékeltek. Akik különösen jó vásárt akarnak csinálni, nem mulaszthatják el felkeresni a maradék osztályt, amelyben való vásárlás az alkalmi vétel minden előnyét nyújtja, annál is inkább, mert a cég különös súlyt helyez arra, hogy vidéki vásárló közönségét a vétel, teljes megelégedettséggel töltsse el.

Michelin Pneu
autófelszerelések, FORD alkatrészek LEGOLCSÓBBAN
NAGY JÓZSEF
nagykereskedése,
Budapest, VI., Andrassy-ut 34.
Telefon: Teréz 221-97.

Csak egy éjszakára
szálljon hozzánk, hogy jó vacsora után kényelmes szobába pihenje ki utjának fáradalmait.
Jobb mint otthon
az Ön kényelme, ellátása, szórakozása mérsékelt áru éttermünkben és kávéházunkban.
Fogalommá vált
az utazó közönség körében a
Park Nagyszállóda
olcsó szobáival, centrális fekvésével és kiszolgálásával.
Budapest, VIII. Baross-tér 10.
Szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával.

3 1/2 kgr.

Underwood és Mercedés írógépek 12 havi részletre is.
Ligeti Imre, Salgótarján.

Ondolás, fésülés, fejmosás!
Hölgyeknek külön fülkék!
Villanyos arcápolás!
Ultraviolette kezelések!
Szemölcs és tyukszemirtás ultraviolette sugarakkal!
Modern női hajvágások
Manikűr!
Elsőrendű urifodrászat.
KIVOVICS fodrásznál Fő-ucca 477.

URAIM!
Salgótarján, Ujtelep 25 szám.
Az őszi és téli ruha szükségletet már megrendelhetik, a legujabb szövetek már megérkeztek, mely anyagokat a legszolidabb árban bocsátom a n. b. közönség rendelkezésére, kedvező fizetési feltételek mellett.
Minden e szakmába vágó munkát elvállalok mérték szerint: U. m. papi és úri valamint egyenruhák készítését.
Teljes tisztelettel:
LÓRINCE ISTVÁN
férfi szabó.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

29. Sz. 30. V.	1. Kedd	3. Csütörtök
TOM MIX a kemény legény 6 felvonásban. Szalma özevgyek 6 felvonásban. Híradó.	A Sivatang árvája 9 felvonásban. Főszerepben Bánky Vilma és Ronald Colman Híradó.	Akik megtalálták egymást. 8 felvonásban. Az ördög villája. 7 felvonásban. Híradó.

kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 4, 6 és fél 9 órakor.

TRUNKMANN FAISKOLA
BÉKÁSMEGYER PÁLFFY-TÉRI VILLA-MOSSAL 30 PERC
ÁRÉVEZÉK INGYEN ÉS BÉRMENYVE

SINGER varrógépek
rég bevált jó minőségben
Kedvező fizetési feltételek
SINGER VARRÓGÉP RÉSZLETARÁSSAL SALGOTARJÁN
kat. templommal szemben

Hirdessünk: A MUNKA
Politikai hetilapban
Hiszek egy Istenben, Hiszek egy Hazában, Hiszek egy isteni örök igazságban, Hiszek Magyarország feltámadásában Amen.